

У Ср. Карловцима, 29. фебруара год 1911.

ПЧЕЛАРСКА БИБЛИОТЕКА
NOVI SAD
"PADOVAN-AGA MARKOV"

СРПСКИ ПЧЕЛАР

УРЕДИО ИМЕНИ
ПРЕДСЕДНИКА
Кр. Селске гимназије
Ср. Карловци

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Бр. 3.

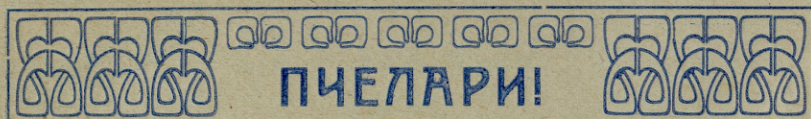
Ванредни број

Год. XV.

Уредио: МАРНО ШАУЛА.

Професор ЈОВАН ЖИВАНОВИЋ.

Сутра на Св. Три Јерарха — 30. јануара (12. фебруара) навршује наш првак г. професор Јован Живановић 70 година живота!

Заслуге су његове таке и толике, да ће цео српски књижевни свет кликнути: слава ти и хвала неуморни, после Вука Караџића и Ђуре Даничића, највреднији и најплоднији трудбениче књиге наше....!

Хиљаде угледних синова српских; скоро сав млађи професорски нараштај на гимназији и богословији карловачкој ученици су његови и сваки ће сутра са синовском љубави помолити се Богу за здравље и живот свога старога, доброга учитеља...!

А шта ћемо ми пчелари...?! Како да му ми изразимо признање....?! Како да му се ми одужимо....?! Он је створио пчеларство код нас; што знамо из пчеларства од њега знамо....!

Ко познаје његову претерану скромност; ко га виђа како неуморно ради, тај ће знати да, колико ће се наш седи јубилар обрадовати, што му је Бог поклонио у потпуном здрављу доживети седамдесет година, у толико ће се и љутити што га „узнемирујемо“.

Ипак нека се не жаца тога приговора ниједан пчелар! Приступимо му сви као пчеле матици својој! Сви у један глас кликнимо му из дна душе: Хвала Ти на свему....! Бог те живео за твој благословени рад до крајњих граница људскога живота...!!!

Управа „Српске Пчеларске Задруге“.

ПРОФЕСОРУ ЈОВАНУ ЖИВАНОВИЋУ

(о седамдесетогодишњици).

Седамдесет ти наврши љета
 Од како си угледао света
 Седином ти украшена глава
 Ти још радиш, старост ти не смета.

Омладини снажио си крила
 Твоје срце још за Српство бије
 Па и сада после толко љета
 Твоје перо малаксало није.

На привреду будио си људе
 И причао шта нам пчела каже
 Учио си, живот је у раду
 Прегатоцу да и Бог помаже!

Каквим венцем да те окитимо
 Какву хвалу можемо ти дати;
 Него Богу да се помолимо
 Да нам таких људи не ускрати!

Нек те Господ обогати здрављем
 Да нам живот са пчелицом сладиш;
 По књижевном да узмогнеш врту,
 Бисер зрно да које посадиш!

О. Сергије.

ПОХВАЛА ПЧЕЛИ.¹

Написао проф. Јован Живановић.

Хвала ти Боже! што си ме милошћу својом упознао са неуморном пчелом, која ми је оследила рад, а тим и слабо моје тело ојачала, која ми је показала да је само у раду живот, која ме чува од сваких страсти, која ми је отворила књигу живу, а то је чудноват живот, који ме при сваком посматрању и изучавању његову води — као што би Доситије казао — „ка високој мудрости твојој, то јест ка познању тербе, Боже“, која ме у овим нашим мутним данима разгађује и опомиње, да нам је само у заједничком раду и слози спас, и која ме још и поред свега овога и материјално подиже и снажи.

За кратко време излечио сам се ја од нервозности. Пчеле су ме уједале колико су хтеле, и што су ме више уједале, то сам се ја све снажнији осећао. Пчеле су истерале бојазан из мене, и ја се данас осећам сасвим друкчији човек него што сам био пре него што сам почео пчеларити. Можда сам ја то себи увртио у главу, али је то истина да сам данас сасвим друкчији, откад сам се почео са пчелом бавити. Оне нервозности од које сам патио од малена, нестало је сасвим у мени. Слабост, коју сам осећао до пчеларења, претворила се у снагу. Наравно да је овоме много допринела гимнастика на пчелињаку и свеж, чист ваздух, али ја држим да је поред свега отров пчелињи израдио; да ми се данас мили свет и да у неуморном раду пчелињу и у архитектонским делима њеним славим премудрост Божју. Пчелице драга! ти највреднији створе Божји! ти, која пружаш

¹ Из књиге Ј. Живановића „Српски Пчелар“.

изврсну храну и лек човеку у својем слађаном соку, ти јаднице! мораш данас и својим животом да плаћаш да би подигла здравље човеку. Колико сте вас платили животом за ових седамнаест година подижући здравље моје! Пчелице драга! ти пружаш слађани мед за храну и лек човеку; ти дајеш човеку восак, који служи у обличју свеће за увеличање славе Божје; ти сабираш лем по пупољцима цветним, који мири као кад благовоње по собама пчеларским угодније од самога тамјана. Пчелице драга! твојим се воском и миришљивим твојим лемом сбливају свете мошти у антиминос и у часну трапезу. Пчелице драга! све што нам дајеш, све је то корисно, све то служи човеку за здравље, ништа нема што од тебе остаје, да је нама без користи. Та и само труње што отпада у кошници са саћа, и то пчелар купи и претапа га у восак. Све па баш све што добивамо од тебе служи на службу човеком. Па ево данас и сам отров твој човеку је сладак, јер га подиже, снажи, крепи и избавља од смрти.

Пчелице драга! Како да те прославим? Како да те узвисим? Како да ти благодарим? Јер ти ми пружаш својим неуморним радом материјалне којисти; ти ми показујеш пример да је рад живот, да у раду ваља живот свој проводити; ти си ми моје слабо тело ојачала; ти си ме упознала са својим животом и чудноватим расплођавањем својим; ти си ми омилила природу и њене науке.

Драга пчелице! Како да ти благодарим на свему овом? Ја ти друкчије ничим не могу благодарити него тим, што ћу те лепо, као што сам те и досад, неговати све до своје смрти све докле ми не отпевају лѣсни нсхдныа.

Приликом седамдесетогодишњице живота

ПРОФ. ЈОВАНА ЖИВАНОВИЋА.

Пре пет година, приликом тридесетогодишњице срећнога и плодног рада професора Јована Живановића, на пољу рационалног пчеларења у српском народу, пожелели смо му : да га поред свију диплома и одликовања, којима су га људи до данас одликовали и којима ће га одликовати, милостиви Бог, којег он и речима и делима својим слави и чијој се премудрости клања, обдари највећим и најдрагоценијим одликовањем, које само Он дели, а то је — крепким здрављем и дугим животом.

Данас су широм српскога народа, весела пуна срца хиљада ученика Живановићевих, што виде својег љубљеног учитеља *о седамдесетогодишњици* његова живота, која се 30. јануара 1911. год. навршује, крепка телом а свежа духом. Из хиљада захвалних њихових груди, дизаће се тај дан тихе молитве престолу Онога, који је извор живота свију светова.

Али шта ја рекох ! Зар само ученици његови ! Та цео српски народ треба тај дан да се сети вреднога и заслужнога сина својег, професора Јована Живановића, те пчеле у човечјем облику. Да, цео српски народ, који није незахвалан, али мало спор са захвалама, треба да се тај дан сети Јована Живановића зато, што он није за 40 година своје професорске службе, радио и бринуо се само за ученике своје, него је својим плодним радом на филологији, а мало касније и на пчеларству, дао народу више, него многи други јавни радници. Све и свакога учио је и учи Живановић, како треба лепо и чисто српски говорити и писати. Све и свакога учио је и учи он, како треба рационално пчеларити. Колико се бринуо и брине за чистоту и лепоту језика српског, толико се бринуо и брине он и за материјално уна-

пређење народа нашег. До године ће бити 30 година како је Живановић књижицом својом: „Какве нам ваља подизати економске школе?“ почео опомињати, наше народне вође, да се треба оканити сањарија, па се окренути реалном раду и тамо откуд хлебац долази, а то је — *привреди*. Да поправи и колико је могуће помогне подизању имућственог стања у нашем народу, пчелином вредноћом приања пчеларској струци.

Док Живановић 1875. год. није почео пчеларити, можемо слободно рећи, да се у нашем народу није ни знало за рацијонално пчеларење. Па зато, потпуно и свестрано описати рад Живановићев на пољу рациј. пчеларства, значило би писати историју рациј. пчеларства у нас, а за то је мален простор овога броја. За време својега четрдесетогодишњега рада на пољу филолошком и четрдесетогодишњега рада на пољу пчеларском, Живановић је подигао толики перивој, да ће онај, којему буде намењено, да сабере сваки Живановићев цветак из тога перивоја, требати много и труда и времена.

Приликом тридесетогодишњице рада проф. Ј. Живановића на пољу рациј. пчеларства, многи наши и страни листови лепо и с похвалама оцртали су немуморан рад и велике заслуге проф. Ј. Живановића као пчелара и филолога; па држим, да ће угодно бити поштов. читаоцима овога листа, ако изнесем некоја места из тих листова. Нећу износити, шта су тада писали наши и страни пчеларски листови, него ћу да изнесем, како су непчеларски листови судили и писали о најзаслужнијем нашем пчелару — српском Ђерзону, проф. Ј. Живановићу.

„Бранково Коло« у красном чланку „Pro studio et labore“ (бр. 37. ех 1905.) међу осталим, каже ово: »Ове се године навршило пуних тридесет година како проф. Јован Живановић ради на рациј. пчеларству у нашем народу. Тај рад сâм био би довољан, да покаже његову необичну истрајност, чврсту му вољу и дубоку проницавост духа његова. Требало

би исписивати по реду небројене штампане радове његове, мисли и резултате, до којих је — напредујући — долазио дух Живановића *пчелара*, па да се види, колико је он радио и урадио до сада.

Али сјем тога и таковога рада на пољу рациј. пчеларства, који је сам по себи голем за снагу појединца, Живановић је преко четрдесет година исто тако неуморно радио на главној струци — филологији. Многобројне његове радње, расправе и чланци, што посебно издани, што опет по небројеним нашим листовима разбацани, свједочиће о јачини духа, о спреми и великом разумијевању Живановића *филолога*, и т. д. „Један и други рад Живановићев филолошки и пчеларски, дошао је у најзгодније вријеме, а оставио је већ до сада велике резултате, овјенчане ријетким и срећним успјесима. Као *професор* српскога и старога словенског језика у гимназији Карловачкој, унио је свјетлост и разагнао тмину и хаос у учењу српскога језика“ и т. д.

»Као *пчелар* створио је Живановић нову еру у српском пчеларству, — послао је у народ читаву чету младих пчелара — свештеника да тамо опет развију живом ријечју и примјером а начином новим и напредним, смисао, вољу и мар за ову благословену и народу веома корисну грану економску« и т. д.

За тим су у томе красном чланку набројане све дипломе и одликовања које је дотле Живановић великим заслугама својим стекао. После тога набројани су главни часописи и листови у којима је Живановић писао, као и неке посебне радње његове.

Чланак тај завршује речима: „Научни рад и заслуге признаје тако данас Живановићу и сав наш народ и страни свет. И „Бранково Коло«, чије је многе стране исписао Живановић својим златним пером, срећно је да може бар донекле одужити велики дуг, којим га је овај ријетки радник за овијех једанаест година задужио, — одужити искреним при-

знањем и топлом захвалношћу. — Признање и захвалност, то је једино, чиме му се и ми као и многонапаћени народ наш можемо одужити».

Прећи ћу преко других листова, који су онда оценили велике заслуге Живановићеве, па ћу понешто изнети из чланака, којима су „Нови Србобран“ и „Застава“ обележили тридесетогодишњицу рада проф. Ј. Живановића, на пољу пчеларства.

„Нови Србобран“ у својем уводном чланку: „Тридесет година рада“ (бр. 189. ех 1905.) осим осталог рекао је ово: »Филологија и економија, две доиста раздалеке струке. Па зато обично људи, који се баве једном од њих, неће да знају за другу, што није ни чудо, јер свака од тих струка тражи цела човека. Ретко је наћи човека, који се интересује за филологију и економију, а камоли који се у исто време одаје свом вољом једној и другој струци. — Међу те ретке и заслужне људе спада и познати наш српски филолог, заслужни пензионовани професор карловачке гимназије *Јован Живановић*.

Ове године навршило се ето 30 година, откако тај вредни радник са изванредном истрајношћу, гвозденом вољом и великим разумевањем ради на једној од најлепших привредних грана *пчеларству*.

Када узмемо, колико је Живановић поред своје професорске службе радио и урадио на српској филологији, и када ма и летимично прегледамо његове по силним листовима разбацане и посепце штампане радове, мислили би да је у ту струку ставио сву душевну снагу своју. Али вредни Живановић не задовољава се само тиме. Његова племенита душа и другу бригу брине — бригу о својем народу, о материјалном подизању и напретку тежака нашег — „снази нашега народа“ и т. д.

„Проф. Ј. Живановић показао је, како гвоздена воља поред свију препрека долази жељеноме циљу. Живановић осим тога што је изједначио рационално пчеларство у Срба са рацион. пчеларством осталих

културних народа, показао је, како се поред главног позива, поред главне струке може много добра учинити своје народу и на нузгредним струкама“ и т. д.

„Живановић је и као професор и као филолог и као пчелар много до данас задужио народ свој. Он је радовима својим показао и данас показује, да га пчеларство не само није отргло од главне његове струке, као што су му неки негда пребацивали, него на против — свакога ко његове радове прати — уверава, да га пчела и проучавање њезина живота челичи, јача и полета даје у раду на главној му струци — филологији“ и т. д.

»Застава« у 213. броју од 1905. писала је овако: „Тридесет година радити на ма којој струци и не уморити се — доста је. Тридесет година радити на пчеларству и не малаксати — много је; а 30 година радити на пчеларству у српском народу, па поред равнодушности, да не кажемо немара, не уморити се — и сувише је. Не сувише, него би рекли да је немогуће, да се баш ове године није навршило 30 година, од како је истинити пријатељ нашега народа професор Јован Живановић почео да шири и крчи пута рацијоналном пчеларству у нашем народу. Не обзирући се на ове тешкоће, сметње и подвале, на непризнање па и неблагодарност, Живановић ево већ пуних 30 година иде напред и не малаксава, ма да је више пута у своје тешком послу остављен сам себи. Угледајући се на вредну пчелу, која не пита, хвали ли је когод или куди, која не разбира, хоће ли се са посла вратити у своју кошницу и хоће ли се други са њеном муком сладити и хвалити, Живановић је ишао напред, држећи се речи: „ако нећемо ништа него добро, свагда ћемо доћи до циља“. До Живановића било је рациј. пчеларство нашем народу сасвим непознато, а кошница са покретним саћем бела врана, а данас хиљаде рациј. пчелара Срба и Хрвата са високим поштовањем и благословом спомињу име Ј. Живановића. Пре Живановића није се могло ни помишљати на пчеларски лист, а камо ли

на пчелар. задругу, а данас благодарећи истрајном раду Живановићевом има Србин и свој пчеларски лист и своју пчеларску задругу» и т. д.

Из овога што изнесосмо види се, како сав народ српски, без обзира на странке, цени велике заслуге проф. Ј. Живановића на пољу пчеларства и филологије, и како сви без разлике хите, да по који листак уплету у лавор-венац и да овенчају његову седу главу.

Само када прочитамо његову „Похвалу пчели“, из које избија неограничена љубав наспрам пчеле и пчеларства, и када проучимо књигу: „*Какве нам ваља подизати економске школе?*“ која је огледало, велике љубави и бриге Живановићеве за наш народ, само ћемо тада моћи разумети, како Живановић, ма да му „све препоне на пут бјеху . . . к циљу доспје великоме“. Само када то прочитамо моћи ћемо схватити, како Живановић радећи 35 година на пчеларском пољу, није клонуо и пао, ма да из речи његових: „*ја сам се ево свијех њих сјетио, а они су сви на мене заборавили*“ избија туга његова са немара његових ученика.

Велика брига за народ и љубав према пчели, може нам разјаснити како Живановић није малаксао, ма да су многи ученици својега учитеља оставили, да сам ради док не сустане и да се бори док се неумори. Тој бризи и тој љубави имамо захвалити, што није у раду својем малаксао ни онда, када му је учињена неправда, што није изгубио вољу за рад ни онда, када га је злоба назови пчелара вређала. Дало би се доста тога напабирчити само за ових четрнаест година, откада Живановић уређује овај лист, али то би било трње у лавор-венцу нашега седог слављеника.

Хвала милости Божјој! проф. Живановић је и данас „крепак телом и свеж духом“: Непрестани радови његови на »Српском Пчелару«, „Богословском

Гласнику“, „Бранкову Колу“ и т. д. најречитије то казују.

Можда смо увредили претерану скромност неуморног радника проф. Живановића. Можда ће незадовољан оставити овај број, којег је управа српске пчеларске задруге без његова знања прокријумчарила; али ми друкчије нисмо могли ни смели. Признање и захвалност, које ми њему дугујемо заповеда нам да то учинимо, и да тако дамо одушке радости нашој, што му можемо **седамдесетогодишњицу** живота његова поздравити.

Та кад се племенито срце Живановићево са захвалношћу сећа Ђорђа Натошевића само зато, што му је оследио да засади воћњак; када је он захвалан незнатну човеку, његову ђутуричару Антонију Лутрову, само зато, што га је наговорио да купи прве кошнице; кад је Живановић захвалан шумару Порфирију (Поји) Николићу, што му је прве кошнице подрезао, осоколио да у кошницу завири, и из његових уста многе народне пчеларске речи похватао, па и Берлепшу, који му је својом књигом „отворио врата у чудновати живот пчелињи“; зар смо ми мање дужни, да пред целим светом захвалимо проф. Ј. Живановићу! Та прво знање из рацијалног пчеларства од њега смо добили; свему што имамо на пољу рациј. пчеларства, он је темељ ударио.

Зато кликнимо сви: нека је слава и хвала професору Јовану Живановићу! и помолимо се Богу, да га још дуго здрава, крепка и свежа поживи међу нама, јер српски народ нема таквих синова на претек.

* * *

СЛИКЕ И ЦРТЕ.

Између године 1870. и 1875.

Звонце на старој карловачкој гимназији позвало је ђаке у школу. Скоро ће избити осам. Ђаци су већ сви у својим разредима, само се види још по гдекоји ђак, који је закаснио, где оштрим кораком жури у школу, јер ето већ и професори који из горњег, који из доњег краја стижу, пролазе поред ниске жуте зграде са зеленим капцима, па их нестaje у ниској гимназиској капији. Близу капије стоји директор Јова са два три професора. У том се иза ћошка помоли још један професор. На њега ћемо пажљивије погледати, док нам се није и он изгубио у гимназијској капији. Онизак човек, око тридесет година, црне браде и таке исте али бујне косе, само лепо лице необично му бледо, скоро жуто. На глави му низак мекан шешир, прилично на чело натучен. Одело му загасито. Огрлица на кошуљи доле савијена, а око ње црна с прста узана поша на везивање, тек да није без ње. У руци му штап, а под пазухом књига. То је млади професор карловачке гимназије Јован Живановић, који се већ 1863. године као изврсни ђак Миклошићев, јавио у „Јавору“ и „Даници“ као борац за чистоту српскога језика и правописа, и којему је зато ондашњи патронат строго наложио, да несме уводити Вукових и Даничићевих новотарија у школу, већ да се слепо држи старога правописа.¹ Када је дошао млади професор Живановић до капије, поздравио је директора и колеге професоре, још већма је навукао шешир на чело и ушао у капију.

— Слаб па слаб — рећи ће један од професора.

— Неће бити од њега ништа — прихвати други тужно.

— Све је слабији, штета — дода трећи.

¹ „Бранково Коло“ број 37. 1905.

Година 1875.

Ославили први пролетњи дани. Многи се већ цветак пробудио, а и вредне пчелице се пожуриле, да са мирисним цветом славе Онога, који их је опет здружио.

У једном младом воћњаку у Матеју ено осам плетара. Висок окошт човек, проседе косе и брка а обријана лица, са шумарским шеширом на глави, растовом гљивом кади једну по једну кошницу, окреће је на батак, прегледа и подрезује. То је шумар Порфирије прозван Поја Николић.

Радећи око кошница непрестано говори, хвали и бајаги чуди се, како су пчеле необично мирне. Запитаће те, зашто то стари пчелар Поја чини? Погледајте тамо далеко од кошница. Изненадили сте се, кад сте угледали тамо младог професора Живановића. Подигао јäку од капута и натукао шешир на очи, па ни да се макне. „Слаткоречиви“ Поја хвали и стоји добар, да га ни једна пчела неће ујести, али он ни корака ближе. На послетку је пошло Поји за руком да га охрабри. Воља је надвладала страх. Живановић још блеђи него иначе, приближи се и пажљиво, први пут у својем веку надвири се над кошницу. — Претераног страха је нестало, и наш млади професор постао је — *пчелар!*

*

На зеленим клупама пред Корнфајновом „каваном“, једнога мајскога дана исте године, као обично седело је неколико грађана и претресали локалне новости. Између осталог повели су и овај разговор.

— Јесте ли чули, шта је ново?

— Шта?

— Јоца Живановић 'оће да буде кованџија.

— Ха, ха, ха! Ко ти то каже? То није истина.

— Како није, кад је ено већ купио осам кошница, Поја му их је подрезао.

— Са тога кованлука нико меда видити не ће; прво: што Јоца свога века није видио кошницу, а друго: он је тако жустар¹ и осетљив, да несмеш пред њим рећи, ни да је кога ујела пчела, или да је когод прст посекао, још мање би смео он то видити. А шта би тек било, да њега уједе пчела! Та тај не би жив из Матеја кући дошао.

Од 1875. до 1880. године.

У нашега Живановића страха од жаока мало по мало нестајало је. На послетку је постао неосетљив на жаоке. Пчеле су га уједале колико су хтеле, али он се осећао све чвршћи, све јачи, све здравији. Страшне његове нервозности нестајало је, бледило лица заменило је здраво руменило — постао је прави човек. Кад год је могао ишао је на свој пчелињак, али са највећом вољом почео је уједно проучавати немачке пчеларе и писати чланке из пчеларства. Са вољом и одушевљењем, повећавао се и пчелињак професора Живановића.

Ко се нашао 1887. године на пчелињаку, видео је, како професор Живановић шета по својем пчелињаку, са једним калуђером показује му кошнице и живо говори. Тај калуђер је био многозаслужни архимандрит Иларијон Руварац, који је тада био ректор богословије у Карловцима.

Живановић је задобио Руварца за лепу економску струку — пчеларство. — 1878. године подигнута је катедра за пчеларство у богословији Карловачкој.

Нико сада није био срећнији од проф. Живановића, што је могао предавати — ма и бадава² пчеларство богословима „који ће као пароси бити у сваком погледу све и сва народу својему, „душепопечитељи“ и мудри учитељи и савјетници у свачем“.

¹ У оно се време није у Карловцима знало за „нервност“.

² Проф. Живановић предавао је у Богословији пчеларство 26 година; од тих 13 година бадава.

Од 1880. до 1890. године.

Најодушевљенији и најзанесенији за пчелом, били су богослови тих година. Није било дана, када по неколико богослова није било на пчелињацима Живановићевим. За љубав богослова, подиже проф. Живановић у самој вароши леп пчелињак.

У то доба могли сте проф. Живановића видети, где са својим ученицима богословима иде на свој пчелињак, у најживљем разговору о пчели и пчеларству.

Ко од 1870. год. није видео проф. Живановића, па га сада видео, главом би јемчио, да то није он. Тако се је здравље његово поправило.

Од 1890. до 1910. године.

Пчеларство расте и напредује све већма. У томе перијоду пчеларство је толико стекло присталица и пријатеља, да се лист „Српски Пчелар“, који је покренут 1896. год. држи и напредује ево пуних 14 година. У том перијоду основана је срп. пчеларска задруга (год. 1898.). У том перијоду имао је наш вредни проф. Живановић и горких тренутака, који су већ напред у овом броју дотакнути. Но то све нећемо за сада у слици да износимо. Било је за то време жучи али и меда. Међу медене дане за њега спадају без сумње дани, што их је за време изложбе провео у Руми, и први дани после повратка са изложбе, а то је било месеца августа 1909. године. Иначе неуморни радник, сада седи наш проф. Живановић, не ради ништа. Не може да ради. Са блаженим осмехом шета по својој соби, па као у бијоскопу гледа слике, што их је красна изложба у духу његову оставила. Тако блаженство настаје само иза рада „којега је човек скупо платио трудом и напором својим“.

Већ су сви они Карловчани покојни, што су 1875. год. имали познати нам разговор о пчеларењу

проф. Живановића; али да су живи били, па да су видели нашу изложбу у Руми 1909. год. не би веровали, да је тој сјајној изложби ударио темељ проф. Јован Живановић са својих 8 плетара, онај Живановић, који није смео ни чути да је кога ујела пчела, а камо ли помислити да њега уједe.

Нема више ни директора Јове, ни оних професора, који су пре 40 година, жалили својега младога колегу Живановића ради његове слабости. Све их већ земља покрива. Нека им је мир и слава!

Али зато су наша срца пуна захвалности Бугу што

30. јануара 1911. године

проф. Јован Живановић крепак, чио и свеж, слави *содамдесетогодишњицу* својега живота. Да није беле косе, гледајући на свеже, румено лице без бора и бистро око, а уз то свежину духа, нико не би рекао, да је прешао педесету.

Он је мислио, са верном узоритом љубом својом а у кругу најрођенијих својих, да у тишини проведе дан тај, а ми га ето узнемирисмо. Нека нам опрости што учинисмо. То нам је диктирала захвалност наша за велике заслуге његове.

Уверени смо, да нам цео српски народ то одобрава.

Та и саме блажене сенке Аврама Максимовића и Иларијона Руварца и осталих старих пчелара радују се и одобравају нам.

Чујете ли Максимовића где Руварцу говори: Благоразумни род наш сербски, пружио је мојему трудољубивому посљедоватељу, за блистателна и изрјадна сочиненија о пчеловодству, достојну признателност.

Ено и Руварца где му одговара: Заслужио је много — много више!

Зимзелен-листав

у венац г. професору Јовану Живановићу.

О вештачком ројењу.

Није ствар нова. И тешко је данас после толиких знаменитих истраживача, и пчелара и научењака, који су испитали и изнели нам и научним и практичним методама пчелињи живот до ситница, а тако исто и сав рад на пчелињаку, донети нешто ново на пољу пчеларства. Па и овај чланчић не претендује на оригиналност; неће да буде ни информативан: да говори о самом вештачком ројењу у пракси, него је писан љубављу према заслужном седом оцу нашега пчеларства, г. проф. Јов. Живановићу као срдачна честитка и топли поздрав оданог му ученика приликом његове седамдесетогодишњице.

За пчеларење треба оштро око и смисао. Пчеларска је литература данас опширна и у њој има свега и свачега; и злата и плеве. Проф. Јов. Живановић је поред свога оригиналног стварања у пчеларству код Срба знао, да из те богате и опширне литературе пробере за нас Србе само злато. И у томе је његова велика заслуга.

Г. проф. Јован Живановић има оштро око и велика смисла за *наше* пчеларске потребе и прилике. Ја сам одабрао, да овом приликом истакнем само једну његову заслугу, којом нас је задужио, што нас је научио вештачком ројењу.

О вештачком ројењу је писано у пчеларској литератури, али није онако одушевљено пропагиран тај лепи рад, као што он то чини код нас. Он је знао, да нас одушеви за вештачко ројење, да нам га омили и њему имамо да захвалимо, што се не морамо верати и гањати за ројевима, што не морамо набављати којекаквих капа и справа за хватање ро-

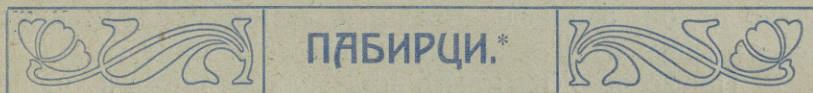
јева, као што се то и данас још ради код првих пчеларских мајстора, код напредних Немаца, него имитирамо природу, одређујемо и извађамо сами приплод свога пчелињака, како и колико хоћемо. Ако и није то његова оригинална мисао, он ју је пригрлио, опробао у пракси на много начина и најбоље нама предао. Како ми је жив у души још и данас онај осећај дивљења, који се родио у мени пре 20 година, кад ми је први пут — мени самом! (Проф. Живановић није тражио само велике аудиторије, него ако је нашао ма у једног само воље за пчеларење, упућивао га је неуморно и одушевљено, као што други раде само пред великим скупом) — проф. Живановић показивао на свом пчелињаку у пракси вештачко ројење, кад сам гледао први пут нашег пчеларског вештака, како размешта и матице и пчеле и трутове и саће и мед и кошнице по својој вољи! Као што вештак на гласовиру заповеда своје инструменту, тако и он заповеда пчели и њеној природи и ту свест своју и ту власт своју дао је и нама.

Професор Живановић има велика смисла за наше пчеларске прилике. Први ученици у пчеларству били смо му ми свештеници. И он удешава пчеларење управо за нас. Он добро зна, какав је свештенички позив и посао, јер и он је такорећи свештеник без мантије. Он хоће да сачува свога свештеника, да не мора летити за ројем у суседству, да не мора на дужности својој мислити: сад ће ми рој утећи, — него нас је научио да кажемо: „сутра ћу направити толико и толико ројева од ових и ових кошница“. А колика је то добит за чиновника, зна најбоље свештеник пчелар.

Учитељу драги! Као што оно апостол Господњи Петар рече у храму јерусалимском: „Сребра и злата нема у мене“ (Дј. ап. 3, 6), тако Те и ја поздрављам: Сребра и злата нема у мене, да Ти принесем на дар о Твојој седамдесетогодишњици, нити Ти то од мене

тражиш. „Него што имам ово Ти дајем“: топло срце, пуно љубави и признања за Твој труд и напор, за Твоју љубав према пчели и нама, — признање уиме свих Твојих ученика, који те поштујемо као оца нашега пчеларства, јер Ти си и нас начинио пчеларима; по Теби се раширила љубав према пчели у нас што се каже од мора до мора. Прими овај зимзеленов листак у неувели венац свој што Ти га Твоји ученици без твога знања — јер Ти си скроман, па нас можда не би ни пустио на овај посао, а овако готов венац наш нећеш одбацити — плетемо данас о Твојој седамдесетогодишњици са искреним жељама, да Ти Господ Бог продужи плодни век Твој на корист наше књиге и пчеларства, а на радост оданих Ти ученика. Долгоденствји у здрављу и задовољству!

Осек.

Свешт. Александар Живановић,
кр. професор.

△ Пчеларство нам пружа, толико материјалне користи и особито нас морално снажи и кријепи, да треба сваки да се за њега заузима и да га у народ шири.

△ Дјела пчелиња, њен унутрашњи ред и рад, њена слога и вјештина, јесу мени најљепша имна, с којом се не може споредити ни једна ни једнога пјесника на земљи, која је отпјевана у славу Божју.

△ Сваки пчелар треба да се поноси, јер он не само да се пчеларењем материјално подиже, него он подиже религиозност у својем народу, подиже љубав према Богу и његовим дјелима — према природи, подиже морал и показује пут к благостању народном.

△ Без пчеле ни родити се ни умријети. Каква свеза међу пчелом и православним Србином! Православнога Србина прати пчела од рођења па до гроба. Свијећа му гори при знамењу и крштењу, свијећа му гори о крсном имену (крсна свијећа), свијећа му гори кад му пјевају *песни нехвални*, свијећа га прати и на онај свијет.

* Напабирчено по књигама и чланцима проф. Ј. Живановића.

Власник и издавалац Српска Пчеларска Задруга у Руми.
